

A FÖLDIMOGYORÓ MAGYARORSZÁGI TERMESZTÉSÉNEK FÖLDRAJZI ALAPJAI

Írta: KARAKASEVICH KÁROLY

A földimogyoró (amerikai mogyoró, *Arachis hypogaea*) termesztésével a Szeged környéki barna homoktalajokon már az 1930-as években is találkozunk. A meghonosításával tudományos alapokon az »Alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet« és a volt *Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola Mezőgazdasági Tanszéke* foglalkozott. Kutatásuk eredményeképpen Szeged, Hódmezővásárhely és Kiskunhalas környékén többen kapcsolódtak be a földimogyoró termesztésbe. Az 1939—40—41-es rendkívüli csapadékos évek nem kedveztek termesztésének és 1941-ben még az elvetett vetőmag sem tért meg, így a földimogyoró termesztése csaknem megszűnt.

A felszabadulás után mind erősebben tért hódított a Békés-csanádi löszháton. A korábbi kísérleti termesztések területe megnőtt és tájilag jelentős mértékben rögzítődött. Kormányzatunk az első ötéves tervben a meghonosítandó növények közé vette fel. A tudományos alapokon való termesztési kísérletek elvégzését a *Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet* makói osztálya, valamint a *Kertészeti és Szőlészeti Főiskola Növényörökléstani és Nemesítési Tanszéke* feladatává tette.

A földimogyoró első nagyüzemi termesztése terén igen eredményes munkát végzett BRUDER JÁNOS Mezőhegyes és Medgyesegyháza környékén. Nagy lépéssel haladt előre a termesztés 1951 után, amikor is nagy mennyiségű vetőmagot hoztunk be Bulgáriából és ezzel egyidejűleg több száz kat. holdon indult meg az üzemi termesztése. Emellett a meghonosítás terén mind nagyobb szerepük lett a kistermelőknek is, akik hazánk délkeleti részén már jelentős eredményeket értek el.

A hazai viszonyok között legalkalmasabb fajtáknak a kitenyészése, elterjesztése, agrótechnikájának kidolgozása, a kártevők elleni védekezés stb. a magyar növénytermesztés szakembereinek további feladata lesz. A növény mai termesztésének földrajzi feltételei, a társadalmi viszonyok, a termesztés kiszélesítési lehetőségei tisztázásában az eddigi tapasztalatok alapján a *gazdasági földrajz* is segítségére siethet a népgazdaságnak.

Rövid értekezésemben a hazai viszonyok között legjobban megfelelő termelési terület szerkezeti és felszínalaktani sajátosságait, éghajlati és talajviszonyait vizsgálom. Foglalkozom a növényre és termesztésére vonatkozó legfontosabb ismeretekkel, majd a társadalmi és gazdasági jelentőségével. Végül körvonalazom a termelés kiszélesítésének térbeli lehetőségeit.

Az ország délkeleti részén levő Békés-csanádi löszhát síkját az ősi Maros egykori medrei és az azokat kísérő homokfelhalmozódások teszik változatossá. Ez a domborzatban is, de főleg a talajviszonyokban jelentkezik. Domborzati változásokat nagyon jól érzékelteti a legkisebb szintkülönbségeket is megérző víz. Ez az elem a régi medrek partjait kísérő, széltől kifújtt homokvonalatokban erősebb lejtőkre talál, azonkívül itt finomszemcséjű homokrétegek megnehezítik a talajvíz mélybehúzóását. Emiatt a homokvonalatokban aránylag csekély mélységben megtaláljuk a talajvizet, holott e területek környezetükhöz képest magaslatokat alkotnak. Éppen ezek a helyek bizonyultak a földimogyoró termesztése számára legalkalmasabbnak.

A Maros ma Medgyesegyházától kb. 40 km-re folyik. A földtörténeti múltban (pliocén vége, pleisztocén eleje) azonban a folyó nem a mai medrében, és nem is egy ágban haladt nyugat felé. A régi, ún. Erdélyi Maros a hegyek közül Lippa környékén történt kilépése után hatalmas törmelékkúpot alkotott. Ez hozta létre Kelet-Csanádban a szövevényes vízrendszert és a parti dűnesorokat. A törmelékkúp északnyugati széle a romániai Kürtösön, Mácsán, majd hazánk területére áttérve Kevermesen, Nagykamaráson és Medgyesegyházán vonul. Úgy látszik, a régi marosi ágak Medgyesegyháza táján három ágra oszlottak. A legészakibb ág Újkigyós, Kondoros felé vonult. A középső Gerendáson, Csorváson, Nagyszénáson át Fábiansebestyénig húzódott. A déli ág pedig Csanádapáca, Orosháza, Vásárhelykutas felé tartott. A Csorvás—Orosháza közti résznek még nevet is adott a nép: ez a Hajdúvölgy.

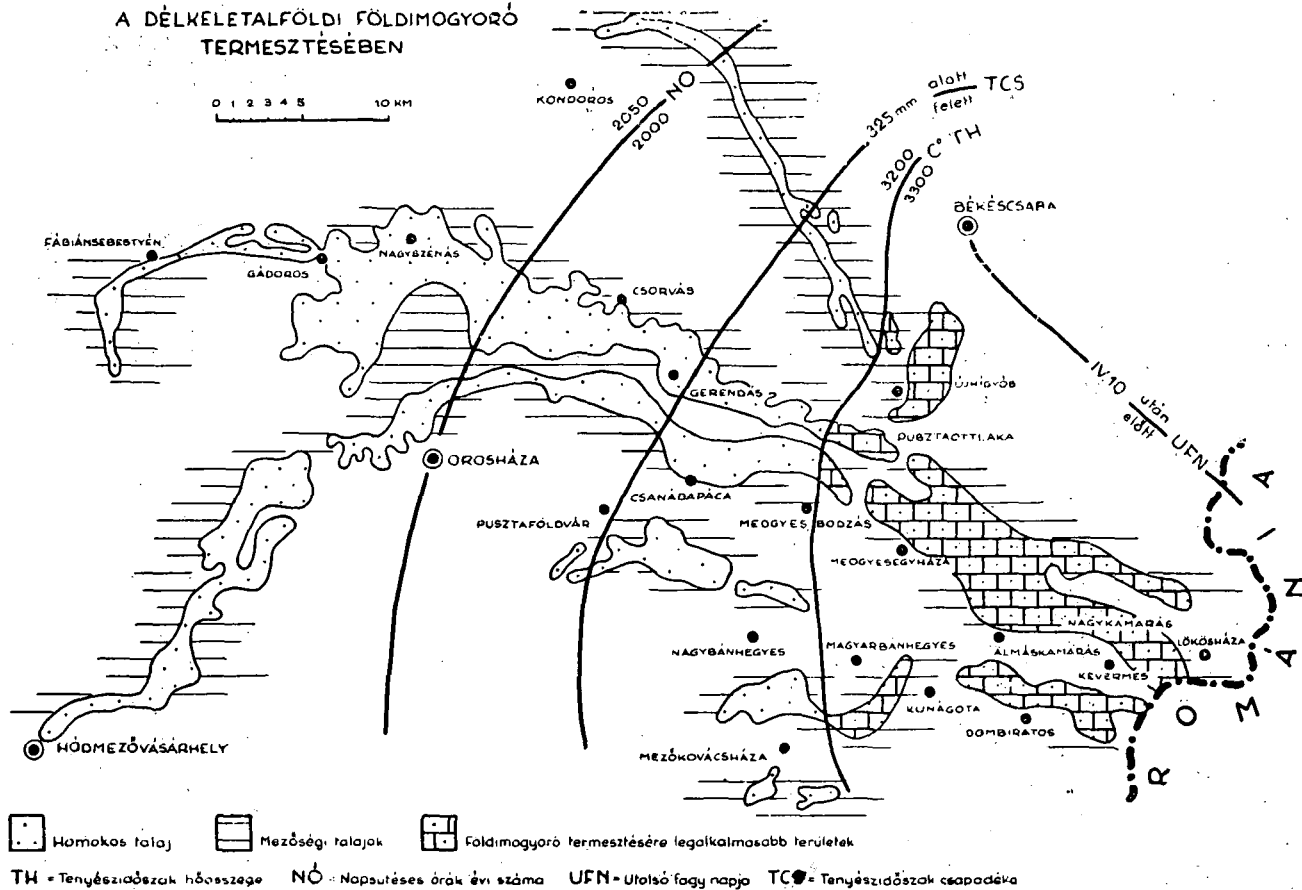
Bármily fontos talajbeli, termelési, települési és útvezetési következményei is vannak a régi marosi vízhalozatnak, az idő emlékeit elhomályosította. Az évek tízezerei alatt, amióta itt utoljára folytak állandó vizek, jórészt betemetődtek, elgátolódnak a medrek és elegyengetődtek a homokbuckák. Jó megfigyelőnek kell lenni annak, aki észreveszi az akác-sorok, napraforgó és kukoricatáblák között azt, a legfeljebb 3—4 méteres szintkülönbséget, ami pl. a Medgyesegyháza északi határában levő Nádashalom 102 m-es magaslata, meg a tőle északra és délre fekvő 98—99 m-es mélyedések között van. A Maros azonban nem szorult ki végképp a tájból. A szokatlanul csapadékos 1940—41. években ismét megjelent a medgyesegyházai régi medrekben, a Marosból a felsőbb szakaszon kilépett víz. Ez a tény egyébként messzeható öntözési lehetőségeket is rejt magában.

A földimogyoró klímaigényeinek megfelelően *hazánk egyik legmelegebb*, leghosszabb tenyészeti idejű és legtöbb napsütést élvező tája Kelet-Csanád. Az ország délkeleti sarkában 3300 C° a tenyészeti időszak hőösszege. Minthogy azonban a földimogyoró beérésében még az itteni hosszú napsugaras őszenek október végéig terjedő része is értékesíthető, a növény szempontjából fontos tenyészeti időszak hőösszege ezen a területen még az említett számnál is nagyobb. *A tenyészeti időszak középhőmérséklete 17,5 C° felett van.*

A napsütéstartam évi összege megközelíti a 2000 órát, évszakos eloszlása pedig igen kedvező, amennyiben nagy százaléka a földimogyoró beérése szempontjából legfontosabb nyárvégi és koraőszi hónapokra jut.

A termeléshez szükséges *csapadékmennyiség* is rendelkezésre áll. E délkeleti országrész tenyészeti idő alatti csapadéka 325—350 mm között van. (1. ábra.)

ÉGHAJLATI ÉS TALAJTÉNYEZŐK
A DÉLKELETALFÖLDI FÖLDIMOGYORÓ
TERMESZTÉSÉBEN

A táj talajviszonyai igen tarkák. A Békés-csanádi löszhátra jellegzetes a magas termőértékű sötétbarna mezőszégi talaj. Ebből emelkednek ki a mezőszégi homoktalajokkal fedett dűnevonulatok, melyek a földimogyoró termesztésére nagyon alkalmasak. A változatos térszínnek megfelelően azonban eltérő viszonyok vannak, a talaj kémhatása, kötöttsége, humusztartalma, mésztartalma, talajvíz szintje, valamint a nitrogén, káli- és foszforszázalék tekintetében. Mindezeket nagyrészt azok a különbségek magyarázzák meg, amelyek a talajok kialakulásában voltak: a szintkülönbségekkel kapcsolatos vízborítás, az eltérő löszképződési lehetőségek, a munkaképes szél felhalmozó tevékenysége, és a mind ezekkel kapcsolatos növényvilág. A mélyedések általában mindenütt kilúgozott feltalajúak, a magasabb fekvésű területeken viszont már a felszínhez közel magas pH értékű a talaj (8 felett).

A földimogyoró termesztésére használt talajok általában kötöttek homokosak, kapilláris vízemelésük magas (5 óra alatt 320—340 cm felett), semleges vagy kissé lúgos feltalajúak, meszes altalajúak, amelyeknek nitrogéntartalma 0,07—0,09% között van. Talajvizsgálatunk, melyhez a mintákat a földimogyoró termesztésére évek óta gyakran használt határterésből vettük, a következő összetételt mutatta: 2,3%-os húzumszertartalmú mezőszégi homoktalaj, melynek *Arany*-féle kötöttségi száma 25, sóartalma 0,02% alatt van, vizes pH értéke 7,2 (K Cl-os pH értéke 6,1), kicserélődési savanyúsága 6,5 és szénsavas mésztartalom a feltalajon 0.

A növény tápanyagigénye nagy, így természetes, hogy csak a jó táp-erőben levő barna homoktalajokon ad szép termést. Istállótrágyát nem adnak közvetlenül alá, mert az túlságosan erős vegetatív növekedést okoz. A kísérleti eredmények azonban azt mutatták, hogy az előző ősszel kiszórt érett istállótrágya a terméseredményt fokozhatja. A nitrogén műtrágya alkalmazása esetén az erős szárnövekedés mellett a termés mennyisége aránytalanul csökken. A keletcsanádi barna homoktalajokon a legjobb eredményt a 100—120 kg szuperfoszfát adagolásával érték el.

A földimogyoró termőterületek a környező 25 aranykorona kataszteri tiszta jövedelmű fekete földekkel szemben alacsonyabb értékűek, de eléri a 20 aranykoronát, ami kifejezetten jó termőtalaj voltukat jelzi. Ezen a talajon kitűnően tenyészik az akác, megfelelő időjárás esetén 30—35 mázsa csövestengeri terem meg, szép a dohány, dinnye, burgonya és általában az egész határ jó talajról és gondos művelésről tanúskodik: hazánk egyik legdúsabban termő táján vagyunk. Ezen a területen alakult ki a földimogyoró-termesztésünk központja.

A növény *Dél-Amerika szubtrópusi vidékeiről*, Braziliából és Peruból származik. Innen Spanyolországba, Észak-Amerikába, majd Afrikába, Dél- és Délkelet-Ázsiába került. A legnagyobb mennyiséget Indiában és Kínában termelik, de a világpiac számára Nigéria és Francia Nyugat-Afrika termelése a legjelentősebb. Hasonló éghajlati körülmények között termesztik a Szovjetunió transzkaukázusi és turkesztáni vidékein. Az öt-éves tervek folyamán a vetésterülete fokozatosan emelkedett és ma eléri a 15 ezer hektárt. Európában nagyobb termőhelyei Spanyolország és Bulgária. Már e felsorolásból is látható, hogy a földimogyoró magas hő- és napfényigényű növény, melynek termelése hazánkban csupán legmegfelelőbb éghajlatú és talajú területein, és ott is igen gondos talajművelés és növényápolás mellett eredményes.

A földimogyorónak két főtípusa ismeretes: Az elfekvő szárú — (*Arachis hypogaea* var. *procumbens*) és a felálló típus (*Arachis hypogaea* var. *fastigiata*). A hazai természeti, földrajzi adottságok elsősorban a felálló fajták termesztését teszik lehetővé, és így ma már csaknem kivétel nélkül ezeket termesztik. A Szovjetunióban és Bulgáriában is ezekből, a rövidebb tenyészidejű fajtákból állították elő az ott legjobban termő változatokat. A felálló fajták közül ismertebbek a következők: *Sztepanyák*, 344 sz. *Spanyol*, 112 sz. *Valencia*, valamint a 32/76 sz. *Spanyol*.

A földimogyoró a pillangósok családjába tartozik, egyéves, dudvásszárú növény. Fejlett karógyökere van, gazdag elágazásokkal. Ezekben helyezkednek el az 1—2 mm átmérőjű gumókban a nitrogényújító baktériumok. Szára a nálunk termesztett felálló fajtáknál a 60 cm magasságot is eléri. Oldalágai a központi szár körül egyenletesen helyezkednek. A párosan összetett levélkéék 5 cm hosszú nyélen, szórt állásban helyezkednek el. A levéllemez színe fényes, pergamentszerű, míg a fonákja finom szőrrel borított. A levélnyel csuklószerű képződménnyel csatlakozik a szárhoz, mely mozgást biztosít a levél számára a nappali és éjszakai állás felvételéhez. A levélkéék egyenként is felveszik az éjszakai állást, ilyenkor színükkel összeborulnak. Ez a mozgási lehetőség a minimális éjszakai hőveszteség és a maximális sugárzás felvétele szempontjából hasznos.

A sárga színű apró virágok a virágzati tengelyen a fejlődés sorrendjében nyílnak ki, szinte naponként: tövenként 40—50. Önmegtermékenyítés után a termés fejlődésnek indul, előbb felfelé tart, majd 5—6 nap múlva megfordul és 7—10 cm mélységben a talajba fúródik. A hüvelytermése szalmasárga színű, benne kettő-három-négy barna héjjal burkolt mag van. A hüvelyeken táplálékfelszívó szőrök vannak, ami azt bizonyítja, hogy a talajból közvetlenül is képes tápanyagokat is felvenni.

A földimogyoró legjobb előveteményei a trágyázott kapás- és takarmánynövények, de a leggyakrabban gabonafélék után vetik. Kései érése miatt rendszerint tavaszi követi. Igen gondos *talajelőkészítést* kíván: őszi mélyszántást, egy-kétszeri tavaszi porhanyítást, gyomirtást. A koratavaszi simítózás után ismételt fogasolással kerti föld finomságúra megmunkált vetőágyat kell készíteni. Ha a jól előkészített talajban a téli csapadék kellő mennyiségben felraktározódott, akkor csupán a fejlődés kezdetén kíván közepes esőket. A hüvelyből kibontott vetőmagot csávázás után akkor vetik, amikor a talajhőmérséklet elérte a 14 C°-ot. Kelet-Csanádban ez az időjárástól függően április 20 és május 10 közt szokott bekövetkezni. Ma már géppel vetik, 60 cm sor- és 10—20 cm tőtávolságra. Amennyiben előcsíráztatást végeztek, csak kézzel lehet vetni, ez azonban a fejlődést lényegesen meggyorsítja. Egy kat. holdra 28—35 kg vetőmag szükséges. A mag 3—5 cm mélyre kerüljön, és a vetést hengerezés kövesse.

Amint a növény kikelt és a sorok jól láthatók, azonnal *kapálni* kell. Ha a növényeknek már négy levélkéje kifejlődött, a sorokat megritkítják úgy, hogy folyóméterenként 7—8 növény maradjon. A tenyészidő további folyamán a talajt tisztán és lazán kell tartani, hogy virágzás után a termés könnyen a talajba fúródhasson. Ezért később még kétszer kapálják, és a virágzás kezdetétől számítva 2—3 hét múlva két alkalommal megismételve összesen 15—20 cm magasságig *feltöltögetik*. A munkák jórésze fogatos eszközzel is elvégezhető.

A virágzás kezdete kb. június vége, a *termés kifejlődéséhez* pedig 60 napra van szükség. A termés mindaddig fejlődik, amíg a napi középhőmérséklet eléri a 12 C°-ot; ha ez alá süllyed, meg kell kezdeni az aratást. Az aratás ideje általában szeptember végére, október elejére várható.

Az aratás legegyszerűbb módja a kézi felnyüvés. Ez úgy történik, hogy a növényt mindenestül kihúzzák a talajból, ami a keletcsanádi laza földeken könnyen és gyorsan elvégezhető. Újabban a leszerelt kormánylemezű ekével való kiszántást is alkalmazzák. Ennek a munkamegtakarítás mellett még az is előnye, hogy kevesebb hüvely marad a földben.

A mi éghajlati viszonyaink mellett nagyon előnyös az *utóérlelésnek* az a módja, hogy a felszedett növényeket tövükkel felfelé fordítva 3—4 napig a szántóföldön hagyják. Ekkor megszárad és szép világos színű marad. Nagyüzemi termelés esetén a szakemberek sátorszerűen összeállított karóvázakon való utóérlelést ajánlanak.

A jól kiszáradt töveket behordják és megkezdődik a termés *lefejtése*. Ezt kézzel végzik, segédeszközül egy V alakú bevágással ellátott deszkát alkalmaznak. Tövenként átlag 40 hüvely kerül betakarításra, de ez a szám néha 60-ra is felmegy. Egy kat. holdon tehát 10—12 mázsa a friss termés, amit a padláson, 3—4 cm vastag rétegben utószáritás céljából széttergetnek. Decemberig ez 35% súlyvesztéssel jár, de az utószáritás nem mellőzhető, mert a földimogyoró frissen könnyen penészedik, begyullad, ekkor megbarnul és értékéből sokat veszít. A légszáraz termést osztályozzák.

A földimogyoró jó terméseredményét *növényi és állati kártevők* veszélyeztetik. Az elvetett magvat a hangyák, a drótféreg, a verőköltő bodobács és a cserebogár pajorja megrágja. A muszkaoly hernyói a leveleket pusztítják. A zöld növényen különböző rozsdabetegségek lépnek fel, amelyek ellen általában 1%-os bordói lével védekeznek. Sem a növényi kórokozók nincsenek még tudományosan feldolgozva, sem pedig a védekezés legmegfelelőbb módja.

A közel 6000 kalória tápértékű *földimogyorónak nagy a gazdasági jelentősége*. A termés 50%-a nehezen avasodó, finom étkezési olajat, sok könnyen emészthető fehérjét, továbbá szénhidrátot tartalmaz. Érthető tehát aránylag magas ára: 1955 őszén Medgyesegyházán a MEZŐKER kg-onként 22 Ft-ért vette át a frissen lefejtett elsőosztályú termést.

Gyengén megpörkölt állapotban mai legfőbb felhasználása a téli csemegeként való fogyasztása. Megőrölve tökéletesen helyettesíti a diót a süteményekben. Szívesen használják a csokoládégyártásban, lisztjét a cukrászsüteményekben, hidegen sajtolt olaját étkezési célokra, a konzerviparban és gyógyászatban alkalmazzák. Kitűnő gyógyszer a gyomorégés ellen.

A földimogyoró termesztése állandó felügyeletet és sok kézimunkát igényel. Ezért a települések közvetlen közelében termesztik. Nagy jövedelmezősége a falukörnyéki legjobb földek felhasználását is indokolja. Medgyesegyházán 1954-ben sokan elérték a 8—10 mázsás átlagtermést és kat. holdankint 14—18 ezer Ft-os jövedelemhez jutottak. Értékes melléktermék és takarmányozásra főleg darált állapotban jól felhasználható a levélzet és a szár. Mint nitrogényűjtő növény a talaj tápanyagkészletét növeli. Minden gazdasági növényünknek jó előveteménye, minthogy a talaj kitűnő állapotban marad utána. A termesztés számos mozzanatát a család csökkent munkabírású tagjai is jól elvégezhetik.

Átlagosan számítva 1 kat. hold földimogyoró termesztéséhez 39 kézi és 5 fogatos munkanap szükséges. *Munkaigényesebb*, mint a tájban honos fő növények: búza, kukorica, cukorrépa. Tehát csak a *magas agrársűrűségű területek felelnek meg számára*.

A száraz termés könnyű, hektoliter súlya mindössze 20 kg. Szállítása tehát jelentős térfogatot és nagy gondosságot igényel, nehogy nedvesség érje, megfűlledjen, összetörjön, szagot kapjon. A keletcsanádi területek közlekedéscsúszadrajzi adottságai is jól megfelelnek a földimogyoró termesztésének.

A földimogyoró tőlünk északra és nyugatra fekvő országokban nem termelhető. Ebben az irányban még exportlehetőségeink is vannak. De jelentős mértékben növelhető a belföldi piac felvevőképessége is. Mindez együttesen arra mutat, hogy *a termesztés kiterjesztése népgazdasági érdekünk.*

A földimogyoró termesztésének a természeti és társadalmi viszonyok különösen az ország délkeleti részében kedvezőek. A délkeleti országhatártól Hódmezővásárhelyig és Nagyszénáson át Fábiansebestyénig ivesen húzódó homokvonalatokon mindenütt jól termeszthető. Jelenleg már termelnek földimogyorót Lökösházán, Nagykamaráson, Csanádapácán, Gerendáson, Csorváson stb., de számottevő mennyiségben egyelőre csak Medgyesbodzás, Medgyesegyházán és Mezőhegyesen. A központként szereplő Medgyesegyháza 6300 kat. holdas határának mintegy 8—9%-át használják erre a célra. A szomszédos Medgyesbodzásan azonban már csak 1—2% volt az 1955. évi termesztési terület.

Szükség lenne ismét az 1951—52-es évekhez hasonlóan a földimogyoró szerződéses termesztését felújítani, ami a termelőszövetkezetek és egyéni termelők kedvét egyaránt fokozná. Hazánkban ezidőszerint a földimogyoró összes vetésterülete eléri a kb. 2000 kat. holdat. Ezzel szemben csupán az említett délkeletalföldi homoktalajokon legalább tízszeres-húszszoros jó termőterület áll rendelkezésre. De fennállnak a jó termesztési feltételek a Duna—Tisza közti barna homoktalajokon és könnyű vályogon. Így eredményesen termelhető Csongrád, Felgyő, Sövényháza környékén. Bács-Kiskun megye déli részén több községben termelnek földimogyorót. A kísérleti termesztés jó eredményeket mutatott Tápiószelén is. Sikérel termeszthető Fejér megye kedvező fekvésű és kötöttségű talajain is.

A földimogyoró népgazdasági jelentőségét hangsúlyozva, feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy a további kutatómunkába még többen bekapcsolódjanak és az egyes speciális területeken szerzett tapasztalatokat összegezzék.

Összefoglalás.

1. A Délkeletalföldön meghonosított földimogyoró sikeresen termesztendő a Maros egykori partidűne vonulatain.

2. A jelenleg Medgyesegyháza, Medgyesbodzás és Mezőhegyes környékére összpontosított termesztés könnyen kiterjeszthető a vázlatban megadott tiszántúli területekre és a Duna—Tisza közén Csongrád, Felgyő, Sövényháza környékére, valamint Bács-Kiskun megye déli részére.

3. Ugyancsak az esetleges kiterjesztés érdekében termesztési vizsgálatokat kell végezni a Tápió—Zagyva közén és Fejér megyében.

4. Mielőbb pontosan meg kell ismerni a földimogyoró növényi kórokozóit és ki kell dolgozni az ellenük való védekezés legmegfelelőbb módját.

IRODALOM

- [1] *Tétényi P.*: Beszámoló a földimogyoró meghonosításának 1951. évi tapasztalatairól. Agrártud. Egyet. Kert. Kari Közl. 1951.
- [2] *Bruder J.*: A földimogyoró termelés. Budapest 1952.
- [3] *Láng G.*: Növénytermelés. Budapest, 1954.
- [4] *Sümeghy J.*: A Tiszántúl (Magyar tájak földtani leírása VI). Budapest, 1944.
- [5] *Oxford Economic Atlas of the World*. Oxford, 1954.
- [6] *A. Nagy M.—Karakasevich K.*: A földimogyoró a délkeleti Alföld új növénye. Természet és Társadalom. CXIV. évf. 10. sz. 1955.

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КУЛЬТИВИРОВАНИЯ ЗЕМЛЯНОГО ОРЕХА НА ВЕНГРИИ

К. Каракашевич

Культивированием земляного ореха в 1930-ых годах занимались преимущественно на коричневых песчаных почвах в округности Сегеда. В результате исследований Альфёлдского Сельско-хозяйственного Экспериментального Института кроме этого еще включались в культивирование земляного ореха в округности городов Ходмезевашархель и Кишкунхалаш. Необыкновенно осадочные 1940—41 годы оказывали неблагоприятное влияние и культивирование прекратилось.

После освобождения преимущественно на Бекеш-чанадской части, на отличных коричневых песчаных почвах дон, сопровождающих старинные русла реки Марош, начинали снова культивировать земляной орех. Вскоре центрами культивирования земляного ореха стали города Меддешедьхаза, и Мезехедьеш.

В соответствии с требованиями климата земляного ореха одним из самых теплых краев, обладающим самым долгим временем культивирования и получающим больше всего солнца, является Восточной Чанад. Выступающие из лёссовых земель дюны, покрытые полевыми лесчаными почвами, в большинстве являются пригодными для культивирования земляного ореха и здесь создавалась его самая большая посевная площадь.

Его широкая используемость и затейливость дали ему большое экономическое значение. По катастральным хольдам он обеспечивает 8—10 тыс. форинтов чистого дохода. Более трудоемкий, чем внедренные в краю главные растения, поэтому только территории высокой аграрной плотности пригодятся его культивированию. На основании наших новейших исследований установлено, что и коричневые песчаные почвы южной части комитатов Чонград и Бач—Кишкун являются пригодными для земляного ореха. Задачей нашего народного хозяйства является дальнейшее увеличение угодья и выведение пород более короткого вегетационного периода.

DIE GEOGRAPHISCHEN BEDINGUNGEN DER KULTUR DER ERDNUSS IN UNGARN

von

K. KARAKASEVICH

Mit der Kultur der Erdnuss beschäftigte man sich in den dreissiger Jahren hauptsächlich auf dem braunen Sandboden der Umgebung von Szeged. Die Erfolge des Forschungsinstituts für Landwirtschaftliche Fragen der Tiefebene ermunterten zu weiteren Versuchen in der Umgebung von Hódmezővásárhely und Kiskunhalas. Die aussergewöhnlich niederschlagreichen Jahre 1940—41 begünstigten diese Experimente nicht, deshalb wurde der Anbau eingestellt.

Nach der Befreiung des Landes begann man in dem vorzüglichen braunen Sandboden der Dünenstriche längs des alten Maros—Bettes Erdnüsse zu bauen. Bald wurden Medgyesegyháza, Medgyesbodzás und Mezöhegyes zum Mittelpunkt der Erdnussproduktion.

Für die Kultur der Erdnuss eignet sich das Klima von Ost-Csanád am besten, da die Pflanzen in dieser Gegend die längste Wachstumszeit ausnützen und den meisten Sonnenschein bekommen können. Die sich aus Lössablagerungen hervorhebenden Dünenstriche sind dem Gedeihen der Erdnuss meist günstig, weshalb sich hier die grössten Erdnussfelder befinden.

Die vielartige Verwendbarkeit und die Gesuchtheit der Erdnuss machte sie zu einem wichtigen Produkt unserer Landwirtschaft. Der Reinertrag eines Katastralgroßes beträgt 8—10 tausend Ft. Die Pflege der Pflanzen erfordert mehr Arbeit als die der einheimischen, weshalb nur diejenigen Gebiete für die Kultur der Erdnuss entsprechen, deren Bevölkerung hauptsächlich aus Agrararbeiten besteht. Nach den neuesten Forschungen sind auch die braunen Sandboden von Csongrád und dem südlichen Teile des Komitats Bács-Kiskun geeignet.

Die Aufgaben unserer Volkswirtschaft sind: Züchtung einer Gattung von kürzerer Entwicklungszeit und Vergrößerung des Anbaugesbietes.